

Viite

Asia

Televiestintäministereiden epävirallinen videokokous 15.10.2020

EU-puheenjohtajavaltio Saksa on kutsunut televiestintäministerit epäviralliseen videokokoukseen 15.10.2020. Kokouksessa Suomea edustaa liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka. Kyseessä on epävirallinen videokokous, jossa ei tehdä muodollisia päätöksiä.

Televiestintäministerit keskustelevat videokokouksessa tulevasta digitaalisia palveluja koskevasta lainsäädäntöpaketista. Suomen alustavia kantoja digitaalisia palveluja koskeviin tuleviin lainsäädäntöehdotuksiin on käsitelty valtioneuvoston selvityksessä E 94/2020 vp.

Televiestintäministerit keskustelevat myös datataloudesta ja tekoälystä. Lisäksi kokouksen aikana allekirjoitetaan virtuaalisesti julistus koskien pilvipalveluita EU:ssa. Euroopan komissio antoi 19.2.2020 kolme kokonaisuutta sisältävän tiedonannon: tiedonanto Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja tiedonanto Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskeva valkoinen kirja. Suomen kannat on linjattu komission tiedonantoja Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja EU:n datastrategiasta sekä tekoälyn valkoista kirjaa koskevassa E-kirjeessä E 24/2020 vp. Pilvipalveluja koskeva julistus on jatkoa Euroopan komission datastrategiassa mainituille tavoitteille, joiden tarkoitus on mm. luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja aidot datan sisämarkkinat.

Asialista:

Digitaalisia palveluja koskeva komission tuleva lainsäädäntöpaketti; keskustelu	s.3
Tekoäly ja datatalous; keskustelu	s. 6
Julistus EU:n pilvipalveluista	s.10

Liikenne- ja viestintäministeriö

PERUSMUISTIO

LVM2020-00364

PAO Simola Kreetta(LVM)

30.09.2020

Asia

Digitaalisia palveluja koskeva komission tuleva lainsäädäntöpaketti, keskustelu

Kokous

Epävirallinen televiestintäministereiden videokokous 15.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Televiestintäministereiden keskustelun aiheena epävirallisessa videokokouksessa 15.10.2020 on digitaalisia palveluja koskeva säädöspaketti.

Komissio on ilmoittanut julkaisevansa vuoden 2020 loppuun mennessä lainsäädäntöehdotuksen, jonka tarkoituksena on syventää digitaalisten palvelujen sisämarkkinoita lisäämällä ja harmonisoimalla digitaalisten palvelujen tarjoajien vastuita sekä tehostaa digitaalisten palvelujen valvontaa EU:ssa.

Toisessa vuoden 2020 lopussa tulevassa lainsäädäntöhankkeessa komission tarkoituksena on esittää sääntelyä, jonka tavoitteena on varmistaa markkinoiden avoimuus ja kilpailu, silloin kun niillä toimii suuria ja verkostovaikutuksiltaan huomattavia verkkoalustoja. Tarkoituksena on helpottaa uusien innovaatioiden ja yritysten markkinoille tuloa.

Suomen kanta

Suomen alustavia kantoja tulevaan digitaalisia palveluja koskevaan lainsäädäntöpakettiin on käsitelty valtioneuvoston selvityksessä E 94/2020. Suomi katsoo, että uutta digitaalisia palveluja koskevaa lainsäädäntöä laadittaessa on tärkeää, että se edistää palveluiden ja tuotteiden liikkuvuutta EU:n sisämarkkinoilla ja tuo näin kuluttajille ja yrityksille hyötyä kuten nykyinenkin E-kauppadirektiivi, samalla kun huomioidaan työntekijöiden ja kuluttajien oikeudet. Sisämarkkina- eli alkuperämaaperiaate on tärkeä säilyttää lähtökohtana tulevassakin lainsäädännössä. Suomi painottaa sitä, että lainsäädäntöaloitteen tulee perustua laaja-alaiseen ja tasokkaaseen vaikutustenarviointiin, jossa on otettu huomioon vaikutukset palveluntarjoajille ja palvelujen käyttäjille.

Tavoitteena on, että laittomaan sisältöön verkossa puututaan tehokkaasti, jotta verkkoympäristöä ei hyödynnetä laittomassa tarkoituksessa. Laitonta sisältöä on myös kuluttajien suojaksi tehtyjen säännösten vastainen kaupallinen sisältö. Tällöin sääntelyn tulee olla oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään nähden, sen tulee turvata käyttäjien sananvapauden ja muiden perusoikeuksien toteutuminen sekä kuluttajansuojan korkea taso. Digitaalisia palveluja koskevassa horisontaalisessa sääntelyssä nykyinen periaate palveluntarjoajien ehdollisesta vastuuvapaudesta tulee säilyttää. Nykyisten vastuuvapaussäännösten toimivuus ja päivittämistarpeet tulee arvioida huolella erilaisten palveluntarjoajien kannalta ja tulevan sääntelyn tulee olla selkeää palveluntarjoajien

vastuiden ja velvollisuuksien osalta. Verkkoalustoihin ja muihin internetin toimijoihin sovellettavalla tasapainoisella ja selkeällä sääntelyllä voidaan tukea digitaalista innovointia EU:ssa. Valmistelutyössä tulee ottaa huomioon myös sisäisen turvallisuuden ja lainvalvonnan tarpeet erityisesti laittomaan verkkosisältöön puuttumisen osalta.

Mahdollinen suurten verkkoalustojen (ns. portinvartija-alustat) kilpailukäyttäytymistä koskeva ennakoiva (ex ante) EU-sääntely tulee perustua huolelliseen vaikutusten arviointiin ja tarveharkintaan. Jos komissio ehdottaa tämän tyyppistä uutta sääntelyä, sen tulee olla selkeää ja sopia yhteen voimassa olevien kilpailusääntöjen kanssa. Suomi katsoo, että yksinomaan verkkoalustoja valvovalle viranomaiselle ei ole tarvetta kansallisella tai EU:n tasolla, vaan sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön valvonta kuuluu kansallisille viranomaisille ja komissiolle.

On tärkeää, että verkkoalustat lisäävät avoimuutta käyttämiensä sisältöjen suodatus- ja poistamismenettelyjensä sekä automatisoitujen päätösten osalta. Verkkoalustojen yhteiset käytänteet ja itse- tai yhteissääntely ovat ensisijaisia ratkaisuja näiden alustojen kautta tehtävän disinformaation levittämisen estämiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi 19.2.2020 tiedonannot Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskevan valkoisen kirjan (E 24/2020). Osana komission tiedonantoa Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta komissio toi esille myös digitaalisia palveluja koskevat lainsäädäntöhankkeensa (Digital Services Act -package).

Komissio on käynnistänyt digitaalisia palveluja koskevien kahden lainsäädäntöehdotuksen valmistelun. Näistä ensimmäisen lainsäädäntöhankkeen tarkoituksena on syventää digitaalisten palvelujen sisämarkkinoita lisäämällä ja harmonisoimalla digitaalisten palvelujen tarjoajien vastuita ja velvollisuuksia sekä tehostaa digitaalisten palvelujen valvontaa EU:ssa. Osana lainsäädäntöhanketta komissio selvittää tarvetta uudistaa 20 vuotta vanhaa sähköistä kaupankäyntiä koskevaa direktiiviä (2000/31/EY), joka sääntelee muun muassa verkkoalustojen ja muiden internetin toimijoiden velvollisuuksia sekä ns. vastuuvapautta.

Komission toisessa valmistelemassa lainsäädäntöhankkeessa komission tarkoituksena on esittää sääntelyä, jonka tavoitteena on varmistaa markkinoiden avoimuus ja kilpailu, silloin kun niillä toimii suuria ja verkostovaikutuksiltaan huomattavia verkkoalustoja. Komission mielestä nykyisellä EU-lainsäädännöllä ei pystytä puuttumaan suurten ns. portinvartija-asemassa olevien verkkoalustojen markkinavoimaan ja tästä johtuen eräät jäsenvaltiot ovat aloittaneet kansallisen lainsäädännön valmistelun. Suurten verkkoalustojen kilpailukäyttäytymistä koskevassa ex ante- sääntelyssä suurille verkkoalustoille asetettaisiin kilpailua edistäviä velvollisuuksia. Tarkoituksena on helpottaa uusien innovaatioiden ja yritysten markkinoille tuloa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

Kansallinen valmistelu

Valtioneuvoston selvitys E 94/2020:

EU7-oikeus- ja sisäasioiden jaoston kirjallinen käsittely 17. - 25.6.2020

EU8-kilpailukykyjaoston kirjallinen käsittely 17. - 25.6.2020

EU19-viestintäjaoston kirjallinen käsittely 17. - 25.6.2020

EU28-työoikeusjaosto kirjallinen käsittely 17. - 25.6.2020

MINVA-paketti:

EU19-viestintäjaoston kirjallinen käsittely 2. - 5.10.2020

EU-ministerivaliokunta 9.10.2020

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston selvitys E 94/2020 vp: Tulevat digitaalisia palveluja koskevat komission lainsäädäntöehdotukset, 12.8.2020.

Valtioneuvoston selvitys E 24/2020 vp: Komission tiedonanto Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta, komission tiedonanto Euroopan datastrategiasta ja komission valkoinen kirja tekoälystä, 3.4.2020.

MINVA-paketti:

Suuri valiokunta 9.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä se siten vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön eikä Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä sillä siten ole taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kreetta Simola, LVM, kreetta.simola@lvm.fi, +358 295 342 609

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Liikenne- ja viestintäministeriö

PERUSMUISTIO

LVM2020-00372

TIO Pääkkönen Nina, Erkkilä
Merita(LVM)

05.10.2020

Asia

Tekoäly ja datatalous, keskustelu

Kokous

Televiestintäministeriöiden epävirallinen videokokous 15.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Televiestintäministeriöiden epävirallisessa videokokouksessa 15.10.2020 keskustellaan tekoäly- ja datatalousaiheista.

Komissio antoi 19.2.2020 tiedonannot Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskevan valkoisen kirjan. Komission odotetaan antavan säädösehdotukset datan hallintamallista lokakuussa 2020, datan saatavuuden lisäämisestä vuoden 2021 alkupuolella ja tekoälystä vuoden 2021 aikana.

Suomen kanta

Suomen kanta komission tiedonantoihin Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta ja Euroopan datastrategiasta sekä tekoälyä koskevasta valkoisesta kirjasta on linjattu E-kirjeessä E 24/2020 vp.

Suomi edistää EU:n digitalisaatiopolitiikkaa hallitusohjelman mukaisesti. Suomen tavoitteena on vahvistaa EU:n digitaalisia sisämarkkinoita ja kilpailukykyä sekä edistää eettisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä datapolitiikan ja tekoälypoliittisen sääntelykehikon laatimista. EU:n on hyödynnettävä ja kehitettävä täysimääräisesti digitaalitalouden ja ilmaston neutraalien teknologioiden vahvuuksiaan sekä politiikkavälineitä, jotka edistävät tutkimusta, innovaatioita, kestävä kasvua ja EU:n kilpailukykyä.

Selkeä sääntelykehys ja oikeudellinen varmuus auttavat lisäämään kuluttajien, julkisen sektorin ja yritysten luottamusta tekoälyyn ja siten ne nopeuttavat tekoälyn käyttöönottoa. Kestävällä tavalla toteutettu digitalisaatio edistää yhteiskunnan resilienssiä ja toimintavarmuutta poikkeustilanteissa.

Sisämarkkinoiden syventäminen ja esteiden poistaminen edellyttävät sitä, että yritykset, julkinen sektori ja kuluttajat hyödyntävät uusia teknologioita ja digitaalisia palveluja.

Eurooppalaisen toimintaympäristön tulee vahvistaa luottamusta teknologioihin, sisämarkkinoiden toimivuuteen sekä luoda edellytyksiä ihmisten, tavaroiden, palvelujen, datan ja pääoman vapaaseen ja turvalliseen liikkuvuuteen. Datan saatavuutta, hyödyntämistä ja yhteentoimivuutta tulee lisätä yli sektori- ja organisaatorajojen. Luotettavalla ja riippumattomalla datalla on huomattavaa yhteiskunnallista merkitystä. Suomi sitoutuu vahvasti komission tavoitteisiin lisätä EU-tasolla erityisesti yhteiskunnan toimivuuden kannalta merkityksellisen datan jakamista ja hyödyntämistä sekä edistämään yritysten välistä datan jakamista.

Digitaalisen infrastruktuurin investoinneille, yhteyksien kustannustehokkaalle rakentamiselle ja uusien teknologioiden sekä palvelumallien kehitystyölle tulee luoda ennakoitavat ja suotuisat puitteet ja EU:n tulee edistää tasapuolisia toimintamahdollisuuksia markkinoilla teknologisesti neutraalilla tavalla rajaamatta yksittäisten yritysten valintoja tai palveluntarjontaa.

Mahdollisen uuden sääntelyn tulee perustua todelliseen tarpeeseen eikä se aiheuta tarpeetonta sääntelytaakkaa yrityksille ja kuluttajille. On varmistettava, että se noudattaa muiltakin osin paremman sääntelyn periaatteita. Tärkeää on olemassa olevan sääntelyn päivittäminen vastaamaan uusien teknologioiden vaatimuksia. Säädosympäristön tulee kannustaa innovaatioihin ja tukea uusien teknologioiden, liiketoiminnan sekä palveluiden kehittämistä.

Suomi tukee vahvasti komission ihmiskeskeistä lähestymistapaa ja tavoitetta pyrkiä yhtenäistämään unionin kehitystä sen yhteisiä arvoja kunnioittaen sekä parantamaan kansalaisten osallisuutta, luottamusta ja yhteiskunnan demokratiakehitystä. On tärkeää muistaa yksilöiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omien tietojensa hallinnoimisessa ja jakamisessa. On myös tärkeää, että varmistetaan perusoikeuksien ja erityisesti henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn noudattaminen.

Suomi kiinnittää huomiota myös talouden ja teknologian muutoksen sosiaalisiin vaikutuksiin. Koulutus, osaaminen ja digitaalisen syrjäytymisen ehkäisy ovat tässä avaintekijöitä. Digitaalinen muutos edellyttää panostuksia inhimilliseen pääomaan ja erityisesti koulutuksen ja osaamisen kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä kehittämistä kaikilla koulutusasteilla. Myös tutkimuksen ja koulutuksen välistä yhteistyötä tulee tiivistää. Tavoitteeksi on asetettava kaikkien yhdenvertainen osallistaminen mukaan digitaaliseen muutokseen.

Pääasiallinen sisältö

Datatalouden ja tekoälyn tulevaa kehitystä linjataan komission 19.2.2020 antamassa kokonaisuudessa, joka sisältää kolme asiakirjaa: tiedonannon Euroopan digitaalisesta strategiasta, tiedonannon Euroopan datastrategiasta ja tekoälyä koskevan valkoisen kirjan. Euroopan unionin digitaalistrategian tavoitteena on valjastaa digitalisaatio palvelemaan ihmisiä ja yrityksiä sekä tukemaan tavoitetta tehdä Euroopasta ilmasto neutraali vuoteen 2050 mennessä. Euroopan digitaalinen strategia toimii ns. viiden vuoden tiekarttana Euroopan digitaaliselle muutokselle, jossa tavoitteena on digitaalisiin ratkaisuihin perustuva eurooppalainen yhteiskunta, joka korostaa ihmisten osallisuutta ja valinnan mahdollisuuksia sekä teknologista riippumattomuutta ja kansalaisten luottamusta.

Euroopan datastrategian tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus, aidot datan sisämarkkinat, joka vuoteen 2030 mennessä on maailmanlaajuisista toimijoita

houkutteleva, ei pakottava ympäristö. Komission odotetaan antavan säädösehdotukset datan hallintamallista lokakuussa 2020 ja datan saatavuuden lisäämisestä vuoden 2021 alkupuolella.

Tekoälyn valkoinen kirja hahmottelee sääntelykehikkoa ja politiikkakeinoja, joilla edistetään investointeja tekoälytutkimukseen ja -innovaatioihin, vahvistetaan osaamista ja edistetään tekoälyn hyödyntämistä pk-yrityksissä. Komission odotetaan antavan säädösehdotuksen tekoälystä vuoden 2021 aikana.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

Kansallinen valmistelu

MINVA-paketti:
EU-19-viestintäjaosto; kirjallinen menettely 2.-5.10.2020
EU-ministerivaliokunta 9.10.2020

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston E-kirjelmä (E 24/2020 vp)
Komission tiedonanto Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta, komission tiedonanto Euroopan datastrategiasta ja komission valkoinen kirja tekoälystä

MINVA-paketti:
Suuri valiokunta 9.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä se siten vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön eikä Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä sillä siten ole taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Nina Pääkkönen, LVM, nina.paakkonen@lvm.fi, +358 40 522 4217
Merita Erkkilä, LVM, merita.erkkila@lvm.fi, +358 50 328 2534

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Liikenne- ja viestintäministeriö

PERUSMUISTIO

LVM2020-00370

TTI Engdahl Lotta(LVM)

02.10.2020

Asia

Julistus EU:n pilvipalveluista

Kokous

Televiestintäministereiden epävirallinen videokokous 15.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallisessa televiestintäministereiden videokokouksessa 15.10. allekirjoitetaan virtuaalisesti EU:n pilvipalveluita koskeva julistus.

Komissio antoi 19.2.2020 kolme kokonaisuutta sisältävän tiedonannon: tiedonanto Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta (COM(2020) 67 final) ja Euroopan datastrategian (COM(2020) 66 final) sekä tekoälyä koskevan valkoisen kirjan (COM(2020) 65 final).

Pilvipalveluja koskeva julistus on jatkoa Euroopan komission datastrategiassa mainituille tavoitteille, joiden tarkoitus on mm. luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja aidot datan sisämarkkinat. Yhteentoimivuutta ja eurooppalaisten data-avaruuksien yhteistä tiedonhallintaa vahvistetaan kehittämällä pilvipalveluille yhteinen ohjeistus ja luomalla eurooppalainen pilvipalveluiden markkinapaikka.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä julistuksen ja yhtyä sen näkemyksiin siitä, että jäsenmaat edistäisivät yhteistä eurooppalaista datapalvelujen verkostoa ja sääntelykehystä (pilvipalvelujen verkosto ja sääntökirja), joka vastaisi eurooppalaisen datatalouden turvallisuutta, energia-tehokkuutta ja yhteentoimivuutta koskeviin vaatimuksiin. Julistustekstissä tulisi pyrkiä korjaamaan virheellinen viittaus Next Generation EU – välineeseen elpymis- ja palautumistukivälineen sijaan.

Suomi edistää EU:n digitalisaatiopolitiikkaa hallitusohjelman mukaisesti vahvistaen EU:n digitaalisia sisämarkkinoita ja kilpailukykyä sekä edistäen eettisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväää datapolitiikkaa. Suomi edistää kunnianhimoisen datapolitiikan toimia lisätä datan jakamista ja käyttöoikeuksien määrittelyä sekä yhteentoimivia ja hajautettuja tiedonvaihtoratkaisuja. (E 24/2020 vp)

Suomi korostaa, että komission peräänkuuluttamaa EU:n digitaalista ja teknologista riippumattomuutta tulee kehittää tavalla, joka ottaa tarvittavalla tavalla huomioon eri toimitus- ja arvoketjujen globaalin luonteen ja tarpeen tasapuoliselle toimintaympäristölle. Tämä edellyttää lisäksi suotuisten olosuhteiden luomista keskeisten

valmiuksien kehittämiseksi ja Euroopan avoimuutta osana globaalia taloutta. (E 24/2020 vp)

Sisämarkkinoiden syventäminen ja esteiden poistaminen ovat edellytyksiä sille, että yritykset, julkinen sektori ja kuluttajat voivat hyödyntää uusien teknologioiden ja digitaalisten palveluiden suomat mahdollisuudet ja valinnan vapauden. (E 24/2020 vp)

Suomi pitää kannatettavana julistuksen tavoitetta lisätä EU:n toimintaedellytyksiä luotettavien ja turvallisten eurooppalaisten pilvipalveluiden tarjonnalle. Suomi pitää lisäksi tärkeänä, että varmistetaan perusoikeuksien ja erityisesti henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn noudattaminen. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että investointeja tiedon siirron infrastruktuuriin tulee toteuttaa markkinalähtöisesti ja teknologianeutraalisti. Datan saatavuutta, hyödyntämistä ja yhteentoimivuutta tulee lisätä yli sektorirajojen. (E 24/2020 vp)

Pääasiallinen sisältö

EU:n pilvipalveluja koskeva julistus linjaa toimia, joilla mahdollistetaan kilpailtu ja hajautettu pilvipalvelun tarjonta turvallisten, yhteen toimivien, kestävien ja luotettavien yhteyksien avulla.

EU:n pilvipalveluja koskevan julistuksen mukaisten toimien tavoitteena on EU:n digitaali-strategian mukaisesti nykyaikaistaa digitaaliset tavat käsitellä tietoa, edistää hajautetun datan saatavuutta ja hyödyntämistä ja näiden avulla parantaa eurooppalaista kilpailukykyä. Digitaalinen siirtymä on EU:n tärkein kestävä kasvun ja kilpailukykyyn sekä teollisuuden uudistumisen mahdollistaja. Digitalisaatiota ja dataa on hyödynnettävä tuottavuuden kasvattamiseen, uuden kestävä kasvun sekä uusien palvelujen, teknologioiden ja liiketoiminnan luomiseen pk-sektori huomioiden. Euroopan komission valmisteleva pilvideklaraatio on ei-sitova julistus ja täydentää tulevaa datan hallintaa koskevaa lainsäädäntökehystä, joka on luvattu antaa lokakuussa 2020.

Seuraavan sukupolven pilvipalveluiden tulisi vastata niin yritysten kuin julkisen sektorin tarpeita. Yhteentoimivat, usean toimittajan pilvialustat ja -palvelut, jotka perustuvat avoimiin standardeihin, antavat myös käyttäjille mahdollisuuden siirtyä tehokkaasti palvelusta toiseen hyödyntämällä markkinoiden valinnanvapautta.

Aloitteella pyritään luomaan synergioita julkisten ja yksityisten toimijoiden tarvitsemien pilvipalvelujen välille, jotta niitä voitaisiin hyödyntää yhteentoimivasti ja laajentaa palveluja skaalautuvasti. Yhtenä yhteentoimivan datan jakamisen verkostona mainitaan Saksan ja Ranskan käynnistämä Gaia-X-aloite.

Keskeisenä pilvipalvelujen kehittämistoimenpiteenä komissio on vuoden 2022 aikana kokoamassa sääntökirjaa sekä yleisistä että sektorikohtaisista olemassa olevista vaatimuksista, joita pilvipalvelujen tuottajalta edellytetään. Tällaisia olisivat mm. standardit tietoturvan, tietosuojan, kuluttajansuojan, tietojen siirrettävyyden ja energiatehokkuuden osalta. Sääntökirjan on tarkoitus madaltaa erityisesti pienten toimijoiden kynnystä tarjota pilvipalveluita.

Eurooppalaiseen pilvipalvelujen verkostoon liittyvien tulisi osoittaa täyttävänsä yhteentoimivuuksivaatimukset, mutta palveluja voisi jatkossakin tuottaa ja tarjota myös verkoston ulkopuolella huomioiden, että olemassaolevan sääntelyn vaatimukset täyttyvät.

Verkostoon kuuluvien pilvipalveluiden tuottajien tulisi myös taata kansalaisille, julkiselle sektorille ja yrityksille mahdollisuus hallita strategisia ja arkaluontoisia tietoaineistoja, joita palveluissa on tallennettuna.

Pilvipalveluja koskeva julistus on myös huomionnut monipuolisesti erilaisia keskeisiä näkökohtia tietoperusteisen tulevaisuuden rakentamiseen, esim. julkisen hallinnon tärkeä asema pilvipalveluiden hyödyntämisessä, kestävän energiapolitiikan edistäminen ja digitaalisen osaamisen vahvistaminen.

Komissio aikoo rahoittaa eurooppalaiseen pilvipalveluverkostoon liittyvää kehitystyötä 2 miljardilla euroa vuosien 2021-2027 aikana mm. Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, Verkkojen Eurooppa-ohjelman ja InvestEU -rahoitusohjelman kautta. Lisäksi rahoitusta on aikomus kanavoida elpymis- ja palautumistukivälineen kautta, jolloin pilvipalveluiden ja datan kokonaistukirahoitus voi nousta 10 miljardiin euroon.

Käytännön työtä on tarkoitus koordinoida komission toimesta yhdessä jäsenmaiden ja yritysten kanssa. Osana koordinoitua toimeenpanoa komissio on perustamassa eurooppalaista allianssia ensisijaisena kohteena pidetyn teollisen datan välitykselle ja pilvipalveluille (European Alliance for Industrial Data and Clouds).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

MINVA-paketti
EU19-viestintäjaoston kirjallinen käsittely 2.-5.10.2020
EU-ministerivaliokunta 9.10.2020

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston selvitys E 24/2020 vp: Komission tiedonanto Euroopan digitaalisesta tulevaisuudesta, komission tiedonanto Euroopan datastrategiasta ja komission valkoinen kirja tekoälystä, 3.4.2020.

MINVA-paketti:
Suuri valiokunta 9.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö, maria.rautavirta@lvm.fi 0407185975
Lotta Engdahl, liikenne- ja viestintäministeriö, lotta.engdahl@lvm.fi 0295 34 2005

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

LIITTEET

Asiasanat	Alustatalous, datatalous, Digitaalitalous, Euroopan digitaalistrategia, sisämarkkinat, sähköinen viestintä, tekoäly, tietosuoja, tietoturva, tietoyhteiskunta
Hoitaa	LVM, OM, TEM, UM, VM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, MMM, OKM, PLM, RUOKA, SM, STM, TULLI, VNK, VTV, YM
